

Llibres

MEFISTO

Klaus Mann (traducció de Feliu Formosa)
Editorial LETERADURA

Alemanya, finals de la dècada dels anys 20. La república de Weimar està a les acaballes. El partit nacionalsocialista, que veu amb fòbia qualsevol element jueu o bolxevic, té cada cop més força i té pretensions d'arribar al poder.

Hendrik Höfgen, actor revolucionari d'esquerres, és el rei del teatre a Hamburg. Hendrik Höfgen però, no es conforma en ser un actor de "províncies" i aviat aconseguirà anar primer a Viena i després a Berlín on entrarà a formar part del Teatre Nacional on ha de començar a treballar en petits papers fins que se li ofereix de fer una gran obra, Mefisto. Per la seva capacitat d'interpretació i sobretot per la identificació de Mefisto - Hendrik Höfgen, aquest assoleix un èxit absolut i que el porta cada cop més a ser la gran estrella del teatre berlinès, i amb la acceptació dels sectors intel·lectuals d'esquerres que en aquests moments dominen el món cultural i ideològic.

Per altra part Hendrik Höfgen no sols es dedica a fer de gran actor del Teatre Nacional sinó que aparta del seu camí a tot aquell que li fa nosa.

La seva vida sentimental transcorre entre un amor absolutament visceral i salvatge amb una noia negra, Juliette o Princesa Tebab, i l'amor frivolitza cada cop més amb la seva muller Bàrbara, filla de Bruckner, home d'influència en la vida política i intel·lectual.

La vida d'Höfgen, força retirada del món revolucionari del que n'és ideòleg, transcorre entre assatjos, estrenes, rodatges de films, etc... i és en un d'aquests rodatges a Madrid quan el partit nacionalsocialista col·loca al seu "Führer" al poder.

Hendrik, com tots els companys del Teatre Nacional, pensa ja amb haver de començar un llarg exili, degut als enemics que anteriorment s'ha creat que ara amb el nou règim han adquirit influències als alts cercles.

Antigues connexions amb influències en el nou règim permeten però, que Hendrik Höfgen retorni a Berlín. Comença a partir d'aquí la seva labor intensa per a reconciliar-se amb el règim, tornant al Teatre Nacional, aconseguint el paper de Mefisto i convertint-se en el primer actor dins l'Alemanya nazi, fins arribar a ser intendent del Teatre Nacional.

Hendrik Höfgen s'oblida de qualsevol cosa que no sigui el teatre i la pròpia supervivència, i viu només per aquest convenent-se interiorment de que cap règim és capaç de viure sense el teatre i que per tant ell és necessari per a qualsevol règim, i de que la seva labor és això i no pas ajudar als antics companys pels quals poc podrà fer.

El final de la història, que no us avanço és tràgic.

Bé, fins aquí la història, però hi ha altres coses a comentar sobre ella, i sobretot aquest gran interrogant que l'obra planteja: L'actor resta apartat de la realitat social i política pel fet de ser-ho i del què s'ha de preocupar tant sols és del teatre en si o bé l'actor ha d'estar conscient del paper que con a actor juga en la societat i actuar conseqüentment amb ell?

L'autor de l'obra, Klaus Mann, encapçala el "Mefisto" amb una cita de Goethe (autor d'una de les més cèlebres caracteritzacions de Mefistòfil): "Tots els defectes de l'home els perdona a l'actor, / cap defecte de l'actor no el perdono a l'home".

Cal que cadascú ho jutgi; personalment penso que el gran amor al teatre no justifica l'acció d'Höfgen, ja que l'amor al teatre passa per comprendre que aquest ha de reflectir la realitat social, cosa que no comporta un teatre militant sense cap mena d'exercici estètic, i no pas un eina per distreure i que serveixi simplement com a decoració.

Xavi Ventura

MEPHISTO